

IMPERIA WIEDZY

**EDUKACJA I NAUKA JAKO CZYNNIKI SIŁY PAŃSTW
NA ARENIE MIĘDZYNARODOWEJ**

Babci i Mamie

ANNA WOJCIUK
IMPERIA WIEDZY

**EDUKACJA I NAUKA JAKO CZYNNIKI SIŁY PAŃSTW
NA ARENIE MIĘDZYNARODOWEJ**

Wydawnictwo Naukowe
SCHOLAR

Recenzje:

prof. dr hab. *Andrzej Rychard*

prof. UEK dr hab. *Aleksander Surdej*

Redaktor prowadząca:

Anna Raciborska

Redakcja i korekta:

Dorota Kassjanowicz

Projekt okładki:

Barbara Piotrowska

Zdjęcie Autorki na okładce:

Tytus Cytowski

Copyright © 2016

by Wydawnictwo Naukowe Scholar Spółka z o.o.

**Publikacja dofinansowana przez Wydział Dziennikarstwa
i Nauk Politycznych Uniwersytetu Warszawskiego ze środków
Narodowego Centrum Nauki przyznanych na podstawie decyzji
numer OEC-2011/01/D/HS5/02206 oraz ze środków DSM (2015)**

ISBN 978-83-7383-784-3

Wydawnictwo Naukowe Scholar Spółka z o.o.

ul. Wiślana 8 (róg Browarnej), 00-317 Warszawa

tel./fax 22 692 41 18; 22 826 59 21; 22 828 93 91

dział handlowy: jak wyżej w. 108

e-mail: info@scholar.com.pl

www.scholar.com.pl

Wydanie pierwsze

Skład i łamanie: WN Scholar (*Stanisław Beczek*)

Druk i oprawa: Mazowieckie Centrum Poligrafii, Marki

SPIS TREŚCI

Wstęp	7
1. Historia i model teoretyczny	15
1.1. Od średniowiecza do industrializacji	15
1.2. Model teoretyczny	26
2. Rola edukacji i nauki w procesie państwowotwórczym	37
2.1. Edukacja w procesach państwowotwórczych. Idee polityczne i teorie społeczne	41
2.2. Dzieje państwowych systemów edukacyjnych. Od reformacji do nowoczesności	51
2.3. Przykłady wykorzystania edukacji i nauki w procesach państwowotwórczych	71
2.4. Podsumowanie	95
3. Kapitał ludzki i wiedza z perspektywy teorii ekonomicznych	103
3.1. Kapitał ludzki i postęp technologiczny a wzrost gospodarczy	105
3.2. Kontrowersje wokół rekomendacji dla polityki państwa w dziedzinie edukacji i nauki. Rynek i państwo	114
3.3. Krajowe systemy innowacji i przewagi konkurencyjne	122
3.4. Zróżnicowanie sposobów organizacji kształcenia według typów gospodarek	140
3.5. Wiedza w epoce trzeciej rewolucji przemysłowej	142
3.6. Edukacja i wiedza a globalne łańcuchy wartości	148
3.7. Krytycy urynkowienia wiedzy i umiejętności	152
3.8. Podsumowanie	156
4. Międzynarodowy bilans sił i strategie państw	160
4.1. Międzynarodowy bilans sił w dziedzinie edukacji i nauki	161
4.2. Studia przypadków. Polityka wybranych państw w zakresie edukacji, nauki i innowacji	189
4.3. Podsumowanie	219

5. Czynniki strukturalne: <i>governance</i>.	
Instytucje, normy, reżimy transnarodowe	226
5.1. Reżimy transnarodowe jako poziom <i>governance</i>	228
5.2. Rola międzykrajowych porównań: rządzenie poprzez dane (<i>governance by numbers</i>)	236
5.3. Badanie PISA jako przykład reżimu transnarodowego	240
5.4. Badanie PISA a polityka państw	245
5.5. Podsumowanie	260
Zakończenie	264
Bibliografia	269
Indeks nazwisk	288